

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3772/2023
01.10.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Жељка Шкорића, председника већа, Марине Милановић и Добриле Страјина, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа пуномоћник Милена Ристић, адвокат из ..., против туженог „Online international Marketing“ д.о.о. Београд, Палилула, кога заступа пуномоћник Максим Милошевић, адвокат из ..., ради поништаја отказа уговора о раду, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1477/23 од 06.04.2023. године, у седници већа одржаној 01.10.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1477/23 од 06.04.2023. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 3998/21 од 21.12.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се поништи решење туженог од 17.03.2021. године као незаконито и да се обавезе тужени да тужиоца врати на рад, као неоснован. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 114.750,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате, у року од осам дана од дана пријема пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1477/23 од 06.04.2023. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 3998/21 од 21.12.2022. године, а ставом другим изреке, одбијени захтеви тужиоца и туженог за накнаду трошкова поступка по жалби, као неосновани.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужени је доставио одговор на ревизију.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13 – УС, 74/13 – УС, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23-други закон) – у даљем тексту: ЗПП и утврдио да је ревизија тужиоца неоснована.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2) ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је уговором о раду закљученим са туженим 11.12.2020. године, засновао радни однос на одређено време почев од 14.12.2020. до 13.09.2021. године на пословима Уговорено је да ће тужилац започети радни однос у форми пробног рада, у односу на све послове из тачке 2. уговора, у трајању од 6 месеци. Побујаним решењем туженог од 17.03.2021. године, пре истека периода пробног рада, тужиоцу је, на основу члана 175. у вези члана 36. став 3. Закона о раду и члана 5. Правилника о раду послодавца, отказан уговор о раду јер није показао потребна стручна знања и способности, а што је утврђено на основу мишљења о оствареним резултатима рада датог од стране непосредног руководиоца тужиоца ББ од 09.03.2021. године. Утврђено је да тужилац приликом обављања радних задатака није могао да испрати динамику рада код послодавца, као ни захтеве и упите клијената код којих је изазивао заблуду због својих нејасних одговора, а на тај начин је нашкодио репутацији послодавца. Тужилац је решење о отказу уговора о раду добио од стране адвоката и упознат је са садржином истог дана 25.05.2021. године. Такође, 10.03.2021. године издата му је потврда „Medi lab“ Париске комуне да је позитиван на ковид вирус. Тужилац није добио мишљење о оствареним резултатима рада од 09.03.2021. године нити му је тужени указао да нема потребно стручно знање и способности, нити му је оставио неки рок за исправку.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио тужбени захтев, закључивши да је тужиоцу, сагласно одредбама чл. 36. и 185. Закона о раду, те члана 5. Правилника о раду туженог од 04.05.2018. године, законито отказан уговор о раду. Оцењено је и да тужени није био дужан да тужиоца упозори на постојање разлога за отказ уговора о раду којим је уговорен пробни рад, нити да тужиоцу достави мишљење о раду од 09.03.2021. године, нити да му оставља додатни рок за исправљање недостатака у раду. Поред тога, оцењено је да тужилац, у конкретном случају, није уживао посебну заштиту од отказа уговора о раду у смислу члана 187. Закона о раду, нити да Закон о раду прописује обавезну процедуру коју послодавац мора предузети у случају да запосленом откаже уговор о раду пре истека времена за који је уговорен пробни рад нити обавезу послодавца да донесе интерни акт којим ће бити дефинисана таква процедура за оцену радних и стручних способности запослених у току пробног рада, већ само обавезу послодавца да такво решење о отказу уговора о раду образложи, што је тужени у конкретном случају и учинио.

Другостепени суд је нашао да је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање првостепени суд правилно применио материјално право те да је за своју одлуку дао јасне разлоге које прихвата и тај суд.

По становишту Врховног суда, правилно су нижестепени судови применили материјално право када су, као неоснован, одбили тужбени захтев тужиоца за поништај решења о отказу уговора о раду.

Одредбом члана 36. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 95/18-аутентично тумачење), прописано је да уговором о раду може да се уговори пробни рад за обављање једног или више повезаних, односно сродних послова утврђених уговором о раду (став 1). Пробни рад може да траје најдуже шест месеци (став 2). Пре истека времена за које је уговорен пробни рад, послодавац или запослени може да откаже уговор о раду са отказним роком који не може бити краћи од пет радних дана. Послодавац је дужан да образложи отказ уговора о раду (став 3). Запосленом који за време пробног рада није показао одговарајуће радне и стручне способности престаје радни однос даном истека рока одређеног уговором о раду (став 4).

Одредбом члана 175. став 1. истог закона, радни однос престаје, између осталог, истеком рока за који је заснован (тачка 1) и отказом уговора о раду од стране послодавца или запосленог (тачка 4).

Како је, у конкретном сучају, утврђено да у току трајања пробног рада тужилац није показао очекиване резултате рада и стручне способности, потребне за обављање послова радног места ..., који су детаљно наведени и образложени у побијаном решењу о отказу уговора о раду, и по налажењу Врховног суда правилно су нижестепени судови закључили да је решење туженог о отказу уговора о раду правилно и на закону засновано, те одбили захтев тужиоца за поништај тог решења.

Законом о раду, предвиђена је могућност уговарања пробног рада за послове за које послодавац сматра да је неопходна претходна провера знања и способности. Уговорен пробни рад од шест месеци, представља у суштини заснивање радног односа под одложним условима (ако запослени покаже задовољавајуће резултате), уз могућност раскида закљученог уговора под раскидним условом (уколико запослени не задовољи на пробном раду).

Супротно наводима ревизије, послодавац није дужан да упозори запосленог о постојању разлога за отказ уговора о раду, предвиђен чланом 180. Закона о раду, уз остављање рока од најмање осам дана за изјашњење, нити постоји обавеза послодавца да тужиоца, у складу са чланом 180а истог закона, обавести у писаној форми о недостацима о његовом раду и да му да упутства и примерени рок за побољшање рада, што је, иначе, обавеза послодавца у случају постојања разлога за отказ уговора о раду из члана 179. став 1. тачка 1) Закона о раду – ако запослени не остварује резултате рада или нема потребна знања и способности за обављање послова на којима ради. Дакле ако, као што је то у конкретној ситуацији случај, запослени нема одговарајуће способности, њему радни однос престаје због неостваривања одложеног услова, односно остваривања раскидног услова, чиме је наступио отказни разлог из члана 36. став 3. Закона о раду.

Из наведених разлога, применом члана 414. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу првом изреке.

Како је ревизија тужиоца одбијена, одбијен је и његов захтев за накнаду трошкова ревизијског поступка, па је на основу чл. 153. и 154. став 2. ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Жељко Шкорић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић